

UNIVERSITETET I OSLO

ØKONOMISK INSTITUTT

Utsatt eksamen i: ECON3610/4610 - Samfunnsøkonomisk lønnsomhet og økonomisk politikk

Eksamensdag: Mandag 12. januar 2004

Tid for eksamen: kl. 09:00 – 12:00

Oppgavesettet er på 2 sider

Tillatte hjelpemidler:

- Statistisk årbok
- Logaritmetabell/Statistiske tabeller
- Matematisk formelsamling (både Sydsæter/Thalberg/Mørkved og Berck, Strøm & Sydsæter er tillatt brukt under eksamen)

Begge oppgaver skal besvares. Oppgave 1 teller 2/3 og oppgave 2 teller 1/3 ved sensuren.

Eksamen blir vurdert etter ECTS-skalaen. A-F, der A er beste karakter og E er dårligste ståkarakter. F er ikke bestått.

Oppgave 1 (vekt 2/3)

Anta at en økonomi har en tilgang på en gitt mengde y av en vare (eller tjeneste), som kan forbrukes direkte (i mengde c) eller brukes som innsatsfaktor i produksjonen (i mengde v). Det produseres én vare i mengde x . Befolkningen betraktes som én forbruker med preferanser gitt ved nyttefunksjonen $u(c,x)$.

Følgende sammenhenger gjelder

- (1) $X=f(v)$ (produktfunksjon for X , der $f'(v)>0$, og $f''(v)<0$)
- (2) $c+v=y$ (ressursskranke)
- (3) $u=u(c,x)$ (nyttefunksjon)
- (4) $X=x$ (produksjon er lik forbruk)

1. Gi et eksempel på en vare (eller tjeneste) av type y .
2. Forklar hva som er allokeringsproblemet i denne økonomien.
3. Vis at den samfunnsøkonomisk optimale allokering er karakterisert ved at

$$(5) \frac{\frac{\partial u}{\partial x}}{\frac{\partial u}{\partial c}} = \frac{1}{f'}$$

4. Forklar det økonomiske meningsinnholdet i (4) slik formelen står, eller etter omskriving til

$$(6) \frac{\frac{\partial u}{\partial c}}{\frac{\partial u}{\partial x}} = f' \text{ dersom du ønsker det.}$$

5. Vis hvordan denne allokeringen kan realiseres som en frikonkurranselikevekt.

Anta nå at produksjonen av X skaper et forurensende utslipp i mengde z . der

$$(7) \quad z = aX, \quad \text{der } a \text{ er en positiv konstant.}$$

Dette er til ulempe for befolkningen. Når vi tar hensyn til dette, kan nyttefunksjonen skrives

$$(8) \quad u(c, x, z)$$

der x og c har positive virkninger på nytten, mens z virker negativt.

Den optimale allokering kan nå karakteriseres ved

$$(9) \quad \frac{\frac{\partial u}{\partial x}}{\frac{\partial u}{\partial c}} = \frac{1}{f'} - a \frac{\frac{\partial u}{\partial z}}{\frac{\partial u}{\partial c}}$$

6. Forklar det økonomiske meningsinnholdet i (8).

7. Forklar kort (det kreves ikke formell analyse) hvorfor det normalt vil kreves offentlig inngrep i en markedsøkonomi for å realisere et slikt optimum, og hva som kan være egnet virkemiddel for det offentlige.

Oppgave 2 (vekt 1/3)

Drøft rent verbalt (uten matematikk og figurer) innenfor rammen av 2-3 sider hva som er viktige hensyn når en skal avgjøre om et gode skal tilbys (finansieres og eventuelt produseres) av det offentlige eller eventuelt bli tilbudt basert på privatøkonomiske kriterier.